

De eigenzinnigheid van BARRY DRANSFIELD

Barry Dransfield is een van de iconen uit de Britse folkmuziek. Op zestienjarige leeftijd nam hij met broer Robin het gedenkwaardige album *Rout of the blues* op. Later speelde hij in de Albion Band met Shirley Collins en op de onvergetelijke *Morris on plaate*. *The Fiddler's Dream* is een van de allerbeste akoestische folkrock albums ooit. Hij speelde filmrollen in *SOS Titanic* en *Mutiny on the bounty*. In dit portret van een eigenzinnige artiest die niet van compromissen houdt, vertelt hij ook over de diepe dalen en doet zijn opmerkelijke visie over (Britse) volksmuziek uit de doeken.

Tekst: **Marius Roeting**

Tegenwoordig woont Barry Dransfield in de buurt van Hastings. Sinds 1986 heeft hij er een atelier voor reparatie van violen en cello's. Acht jaar eerder was hij in London gestart. Zijn toenmalige klanten, vooral uit de Joodse muziekbusiness, zijn hem nog steeds trouw. Hij verstaat zijn vak. "Mijn hele familie deed iets met hout. Het gevoel en de mogelijkheden om met hout te werken waren altijd aanwezig. De rest heb ik mezelf aangeleerd". Het restaureren is zijn hoofdberoep. Spelen en zingen doet Barry Dransfield nog regelmatig: solo en strikt voor het plezier. Hij is te vinden in kroegen en clubs rondom Hastings, maar denkt niet (meer) aan toeren. "Die jonge gasten zijn zo goed. Daar voel ik

me soms een amateur bij. Aan de andere kant heb ik het idee dat het nu ieder voor zich is. Toen ik net begon kreeg je van collega's adressen toegewezen of werden optredens doorgeschoven. Dat lijkt voorbij. En ik ben soloartiest. Ik heb een chauffeur nodig. Niet uit luxe. Een paar jaar geleden ben ik ernstig ziek geweest. Sinds dan rijd ik geen lange afstanden meer met de auto. Het is ook eigenlijk gekkenwerk. We leggen enorme afstanden af met die auto en gaan na een optreden toch weer naar huis. Zie wat er met Nic Jones is gebeurd. Dat had iedereen kunnen overkomen". (Jones kreeg een eenzijdig auto-ongeval op de terugweg naar huis, waarschijnlijk veroorzaakt door oververmoeidheid en is sinds die tijd gedeeltelijk invalide. MR).

Hardwerkende gasten

Rout of the blues, het debuut album dat Barry Dransfield samen met zijn broer Robin opnam, is een van de peilers van de Britse folkmuziek. Wat was er zo bijzonder aan dat album? "Robin en ik waren twee jonge gasten die erg hard werkten. Ik speelde in 1965 al professioneel in Edinburgh. We hadden een uitgelezen selectie songs. Het was goed materiaal, uitgetoet en uitgewerkt". Na *Rout of the blues* volgde snel een tweede opname, *Lord of all I behold*. Het duo werd een begrip. Ze kregen zelfs een megadeal voorgeschoteld bij een grote platenmaatschappij. Het getekende contract werd echter ontbonden om artistieke redenen. Het was vooral Barry die bezwaren koesterde. De eerste tekenen van een man die heel goed wist wat hij deed en wilde.

"Ik bevond me nog in een experimenteel stadium. Het plan was om een grote toer door Amerika te doen als support act van Mary Hopkins (een wereldster op dat moment met haar hit *Those were the days*, MR). De manager, Jo Lustig, wilde dat we eens soort Britse tegenhanger van Simon & Gardfunkel werden. Dat was niet mijn ding. Ik wilde in de muziekbusiness, maar niet alleen voor het geld. Ik had geen behoefte aan die deal. We verdienden goed, Ik kon eten, drinken, leven... en muziek maken die ik zelf wilde. We verdienden zo goed, dat ik regelmatig geld leende aan collegae".

Dransfield omschrijft de muziek uit die tijd als een mix van de 'early music harmonieën van Shirley en Dolly Collins en de drama van Bob Dylan'. Kernmerkend was de perfecte tweestemmige samenhang.

"We hebben een 'natural pitch', waardoor onze stemmen naadloos in elkaar vloeien. Zelfs als we een verhaal uit de krant hadden gezongen, had men het nog mooi gevonden. Dat is een van de redenen waarom ik op een bepaald moment alleen wilde zingen. Het ging té ver".

Opmerkelijk was de manier waarop Barry fiddle speelde. Niet de klankkast tussen de schouder en de kin geklemd, maar het instrument op de arm rustend, zoals de zigeuners in Oost-Europa plegen te spelen. Hij adapteerde die speelwijze, opgepikt bij Mike Seeger, toen hij folk ging spelen. Tegenwoordig is zijn speelwijze nog onconventioneler.

"De laatste vijftien jaar speel ik met de viool op mijn knie. Ik kreeg pijn in mijn arm. Dit is makkelijker om zittend te spelen en te zingen. Echt moeilijke of heel snelle stukken speel ik op de bekende manier".

Morris on experiment

In de begin jaren zeventig was er bijna geen folkgroep denkbaar zonder fiddler Barry Dransfield. Zo belandde hij ook bij The Albion Country Band en registreerde met Ashley Hutchings, Richard Thompson, John Kirkpatrick en Dave Mattacks het memorabele *Morris on*. Dransfield wordt nog lyrisch als hij aan die periode terugdenkt.

"Het was een experiment. Ashley was de grote animator en inspirator. We hadden vooraf niet gerepeteerd. Er werden gewoon vijf muzikanten in de studio gedropt. Maar de karakters klikten. We waren allemaal enthousiast. Vrijwel alle eerste takes zijn uiteindelijk op die plaat verschenen. Dat zegt iets over de sfeer".

In de hype van de elektrisch versterkte folkrock begon Barry Dransfield, wederom met Robin, Brian Harrison (ex-Longdancer) en Charlie Smith (Ex-Marmalade) een akoestische folkrockgroep: Dransfield. *The Fiddler's Dream* was een opmerkelijk album, een project- of totaalalbum, met grotendeels eigen werk van Barry Dransfield. Artistiek behoort het tot de absolute hoogtepunten uit de Angelsaksische folk. Commercieel was het een grote flop, ondanks zeer succesvolle optredens. Platenmaatschappij Transatlantic dumpde de groep. Barry Dransfield was zeer teleurgesteld en

overwoog om de fiddle en gitaar aan de wallen te hangen. Hij staat nog steeds achter het album en het concept, maar ziet het nu als het juiste album in de verkeerde tijd.

"In 1976 veranderde de muziekcultuur in Engeland met de Punk. Ik realiseerde me te laat wat er aan de hand was. Toen *The Fiddler's Dream* uitkwam klonk dat ten opzichte van punk als smoothy hippie muziek. Ik was nog beneveld, de wereld was echter losgebarsten. Overigens kan ik punk heel erg waarderen".

Kommer en kwel

Popular to contrary belief, wederom met Robin, volgde met een aantal succesvolle maanden in Frankrijk. Maar langzamerhand trok Barry Dransfield zich terug uit de folkmuziek. Per toeval belandde de fiddler in de filmwereld en kreeg enkele rollen als musiceerende piraat in films. De meest bekende zijn *Mutiny on the Bounty* en *SOS Titanic*. Het gaat hem echter niet voortdurend voor de wind. De jaren van kommer en kwel lijken aangebroken. Begin jaren negentig eist overmatig alcoholgebruik zijn tol. Twee jaar worstelt hij met een zenuwzinking. De muziek haalt hem weer uit de persoonlijke crisis.

"Ik dacht na over hoe ik uit de problemen kon geraken. Muziek heeft mij veel goede dingen gebracht. Het opnemen in studio's had altijd een positieve invloed op me. Ik besloot een nieuw album te maken als therapie. En het werkte!"

De titel *Be your own man* verklaart veel. Deze cd en de opvolger *Wings of the sphinx* waren integere albums, zoals je ze van Barry Dransfield mag verwachten. Ondanks lovende kritieken bleef de verkoop achter. Het ontbreken aan live optredens was wellicht van invloed. Dit jaar verraste Barry Dransfield iedereen door na tien jaar toch weer met een

nieuw album te komen. In eigen beheer dit keer, want er was geen enkele platenmaatschappij geïnteresseerd. Zo hard kan de business zijn.

"Het kostte me vijf jaar om het te realiseren. De ideeën had ik al langer, maar ik kon ze niet uitvoeren. Ik had geen tijd en als ik tijd had, had ik geen geld. Een paar jaar terug kreeg ik een erfenis, waar ik een jaar van kon leven. Op dat moment had ik een longontsteking, waardoor ik niet kon werken".

Klassiek en folk

Dransfield maakte van de nood een deugd, kocht apparatuur voor een huisstudio en nam *Unruly* op. De cd is een verzameling van traditionele folksongs, eigen werk of aanvullingen en bewerkingen van klassieke thema's. Een merkwaardige combinatie. Op de vraag naar selectiecriteria voor zijn repertoirekeuze komt een antwoord waarin hij zijn visie over de Britse folkmuziek uiteenzet.

"Ik word moe van de opvatting over de Engelse folk. Vooral de communistische partij heeft in het begin van de vorige eeuw een vals beeld aangedragen. Zij beweerden dat volksmuziek van de werkende klasse is. Dat kwam omdat veel van de opgetekende liederen werden gevonden in streken die afgesloten waren van radio, bioscoop en stroom en waar het ontbrak aan machines. Het was juist niet de werkende klasse, maar de professionele muzikant die folksongs componeerde of schreef. Je kunt niet spreken van typische Engelse muziek. De muziek die we hier spelen is Europees. De dansmelodieën, ook de jig en reel, kennen een Franse, Duitse of Italiaanse herkomst of zijn daardoor beïnvloed. Daar ligt ook de link naar de klassieke muziek. Alleen de wijze waarop je die melodie ten gehore bracht of brengt maakt je een folkzanger of -muzikant. Neem nou Biber, waar ik een melodie van opgenomen heb. Die man was razend populair in zijn tijd. Hij inspireerde mensen om viool te gaan spelen. Niet omdat hij een klassiek muzikant was of een folkmuzikant, maar omdat hij zo geweldig viool speelde".

Op *Unruly* arrangeerde Dransfield enkele klassieke thema's, bijvoorbeeld van Telemann en Handel. Als je het niet in de inlay leest, zou je zweren dat het gewoon folksongs zijn. De volkomen intergratie dus van Klassiek en folk. Opmerkelijk, want Barry leest geen enkele noot muziek.

"Alles wat ik doe is 'learning by ear'. Dat is geen tekortkoming, eerder een geluk. Je leert sneller een melodie en het gaat direct over gevoel. Zo sla je alle gegevens in een keer op: de toon, intensiteit en uitstertijd van een noot, tempo. Ik geef zo'n melodie wel mijn eigen tempo. Klassieke musici die mijn atelier bezoeken waren geïntrigeerd. Sommigen herkenden de melodieën niet omdat ze te snel gingen. Dat is de positieve kant van folkmuzikant zijn: je kunt je eigen draai geven aan een muziekstuk. Spelen zoals jij denkt dat het hoort".

Voor Barry Dransfield gaat dat niet alleen op voor melodieën en songs, maar voor zijn hele benadering van de volksmuziek.